

Komunikace a spolupráce rodiny a střední školy

Ing. Jaroslava Vaňková

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Jaroslava Vaňková**

Osobní číslo: **H120315**

Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Učitelství odborných předmětů pro SŠ**

Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Komunikace a spolupráce rodiny a střední školy**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury k problematice kooperace mezi rodinou a střední školou.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. Sociální komunikace: [texty k distančnímu a kombinovanému studiu]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1357-4.

ČAPEK, Robert. Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4640-1.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

NELEŠOVSKÁ, Alena. Pedagogická komunikace v teorii a praxi. Praha: Grada, 2005. ISBN 8024707381.

RABUŠICOVÁ, Milada. Škola a (versus) rodina. V Brně: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3598-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Hana Navrátilová

Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce:

23. ledna 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

2. května 2014

Ve Zlíně dne 23. ledna 2014

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

doc. PaedDr. Adriana Wiegerová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (j. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 22.4.2014

.....
Prohlášením autorka

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *D disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdaním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, ušije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vádného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídáne k větší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Spolupráce mezi rodinou a školou je důležitým článkem úspěšné výchovy jedince. Komunikace hraje v této spolupráci velkou roli. Bakalářská práce popisuje komunikaci v obecné rovině, aktivity školy směrem k žákům a rodičům, stejně tak zapojení rodičů do dění školy. Cílem práce je na základě dotazníkového průzkumu shromáždit a zanalyzovat informace o úrovni komunikace a spolupráce mezi rodiči studentů a střední školou, případně zjistit možnosti jejího zlepšení.

Klíčová slova:

škola, rodina, výchova, komunikace a spolupráce, formy spolupráce, aktivity školy

ABSTRACT

Cooperation between family and school is an important element of a successful education of the individual. Communication plays a big role in this collaboration. Bachelor thesis describes communication in general, school activities for the pupils and parents, as well as parental involvement in school affairs. The aim of the work is based on a questionnaire survey to collect and analyse information on the level of communication and cooperation between parents of students and high school with possible options for improvement.

Keywords:

School, family, education, communication and cooperation, forms of cooperation, school activities

Děkuji vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Haně Navrátilové za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi po celou dobu poskytovala.

Zároveň děkuji i paní ředitelce, učitelům, studentům a jejich rodičům ze střední školy za jejich ochotu a spolupráci při vyplňování dotazníků.

Motto:

„Vedle rodinného je to právě školní prostředí, které se významným způsobem podílí na vývoji a rozvoji lidského jedince.“ (Gillernová, 2012, s.9)

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 KOMUNIKACE	11
1.1 PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE	12
1.2 KOMUNIKAČNÍ PLATFORMY	12
2 KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE RODINY A ŠKOLY	14
2.1 TYPY ŠKOLNÍHO KLIMATU PODLE ZPŮSOBU VEDENÍ ŠKOLY A KONTAKTU ŠKOLY S OKOLÍM	14
2.2 MODELY VZTAHŮ MEZI RODINOU A ŠKOLOU	15
2.3 ROLE RODIČŮ VE VZTAHU KE ŠKOLE	16
2.4 OČEKÁVÁNÍ RODIČŮ VZTAHUJÍCÍ SE KE ŠKOLE A K UČITELŮM	18
2.5 OČEKÁVÁNÍ UČITELŮ VZTAHUJÍCÍ SE K RODIČŮM	18
2.6 SPOLUPRÁCE RODINY SE ŠKOLOU	18
2.6.1 Cíle spolupráce rodiny a školy	19
2.6.2 Faktory ovlivňující spolupráci rodičů se školou	20
2.7 CHYBY V KOMUNIKACI MEZI UČITELEM A RODIČEM.....	21
2.8 BUDOVÁNÍ PROGRAMŮ MEZI RODIČI A ŠKOLOU.....	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
3 STANOVENÍ PROBLÉMU	25
3.1 CÍL ŠETŘENÍ A DÍLČÍ OTÁZKY ŠETŘENÍ	25
3.2 SOUBOR ŠETŘENÍ.....	25
3.3 METODA SBĚRU DAT A TECHNIKA ANALÝZY DAT	26
4 POPIS REALIZACE ŠETŘENÍ.....	27
5 ANALÝZA DAT.....	28
5.1 INFORMOVANOST A ZÁJEM RODIČŮ	29
5.2 INFORMOVANOST UČITELŮ O RODINNÉM ZÁZEMÍ ŽÁKŮ.....	36
5.3 NÁZOR RODIČŮ NA ÚROVEŇ KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE.....	37
5.4 NÁZOR UČITELŮ NA ÚROVEŇ KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE	38
5.5 MOŽNOSTI ZLEPŠOVÁNÍ KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE	39
6 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	41
ZÁVĚR	43
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	44
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	45
SEZNAM OBRÁZKŮ	46
SEZNAM TABULEK.....	47
SEZNAM PŘÍLOH.....	48

ÚVOD

Na výchově dítěte se od jeho narození podílejí zejména rodiče. S přibývajícím věkem se k nejbližším členům rodiny přidávají i jiné osoby či instituce, které mají na výchovu jedince vliv. Po dlouhou dobu života člověka se na utváření jeho chování a vnímání podílí i škola.

Úspěšná komunikace a spolupráce rodiny a školy je jednou z částí úspěšné výchovy jedince. Je proto důležité se touto problematikou zabývat a snažit se o její zkvalitňování.

V dnešní době je komunikace v pedagogice chápána spíše jako kooperativní. Je snaha odklonit se od pedagogiky manipulativní. Dítě je chápáno jako aktivní tvůrce v komunikaci s druhými. Je kladen důraz na kooperaci, orientaci na žáka, který je subjektem výuky. Má jít o partnerský a otevřený vztah mezi dospělým – rodičem, vyučujícím, vychovatelem a dítětem. Jednosměrný vztah nadřízenosti dospělého nad dítětem by měl být nahrazen obousměrným vztahem spolupráce mezi oběma stranami. Stejně tak by měla fungovat i komunikace mezi školou a rodinou žáka. Obě strany by měly být v komunikaci otevřené, vstřícné a kooperující. Výchova žáka by bez spolupráce rodiny a školy nebyla efektivní. Na jedné straně škola musí znát a chápat vztahy v rodině žáka, na straně druhé musí rodina respektovat pravidla a požadavky školy. Dítě ve svém životě potřebuje podporu, povzbuzení pro své jednání a chování a to nejen od rodičů, ale i od učitelů. Je proto velmi důležité navázat kvalitní vztahy nejen separátně rodiče - dítě, škola – žák. Důležitý je i vztah rodiče – škola. Rodiče a škola nemohou stát proti sobě, musí spolupracovat, komunikovat, vytvářet si dobrý a fungující vztah, který je přínosný především pro dítě, žáka. Spolupráce obou stran je proto velice důležitá.

V předkládané bakalářské práci se věnujeme komunikaci a spolupráci rodiny a střední školy. V první kapitole teoretické části se zabýváme komunikací v obecné rovině. V další kapitole pak popisujeme komunikaci a spolupráci mezi rodinou a školou.

V praktické části se zaměřujeme na průzkum komunikace a spolupráce mezi rodiči a střední školou. Pro šetření jsme dostupným výběrem zvolili střední školu v Olomouckém kraji. Každé škole může vyhovovat jiná forma komunikace a spolupráce. Cílem bakalářské práce proto bylo zjistit, na jaké úrovni na této škole interakce funguje a jaké jsou možnosti jejího případného zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KOMUNIKACE

Komunikace je proces dorozumívání se mezi osobou, která informaci sděluje a osobou, která sdělení přijímá. Ke komunikaci dochází všude tam, kde se potkávají lidé, kde spolu hovoří, pracují, předávají si vzájemně své zkušenosti.

Komunikace je vždy založena na určité znakové soustavě a pravidlech, za jakých komunikaci užíváme. Principem komunikačních interakcí jsou procesy, při kterých dochází ke kódování a dekódování informace. V lidské komunikaci nejde jen o přenos informací, ale jde i o vlastní prezentaci, o vyjadřování postojů. Sdělovat můžeme zprávy, představy, názory, postoje, očekávání, přání atd.

„Sociální komunikaci považujeme za společného jmenovatele tří základních podmínek sociálního styku: společné činnosti, vzájemného působení a mezilidských vztahů. Slovo komunikace je latinského původu. V latině *communicare* znamená *communemreddere* – učinit společným. Toto širší pojetí sociální komunikace lze v češtině vyjádřit termínem sdílení (na rozdíl od pouhého sdělování).

V užším pojetí hovoříme o výměně informací. K nim řadíme i představy, ideje, nálady, pocity a postoje, které si lidé při komunikaci vyměňují.

Ve zmíněném užším pojetí lze pak sociální komunikaci vymezit jako proces předávání informací od člověka k člověku, jehož prostřednictvím je možné sociální jednání.“ (Bednaříková, 2006, s.13)

Základní dělení je na komunikaci verbální a neverbální.

„Verbální komunikace zahrnuje zvukovou i psanou formu řeči. Mluvená a psaná řeč je nejfrekventovanějším a nejvýznamnějším komunikačním systémem v sociální komunikaci. Do verbální komunikace (řeči) zahrnujeme jak lingvistické (jazykové) projevy, tak projevy mimolingvistické, zahrnující vše, co se týká hlasu, jiných zvuků apod.“ (Hladílek, 2006, s. 16)

„Komunikace neverbální reprezentuje specifické formy sdělování (informací, pocitů, nálad, emočního stavu, postoje atd.), které nevyužívají slov.“ (Vališová, Kasíková et al., 2007, s. 226)

1.1 Pedagogická komunikace

„Pedagogická komunikace je vzájemná výměna informací mezi účastníky výchovného a vzdělávacího procesu, která slouží ke splnění záměrů (cílů). Specifická lidská komunikace, v této poloze většinou zkušenějšího a méně zkušeného, kdy zkušenější předává své zkušenosti méně zkušenému s úmyslem dosáhnout prostřednictvím těchto svých zkušeností pozitivní změny v osobnosti méně zkušeného; obohatit jeho poznání světa, ovlivnit jeho postoje k jevům, založit problém, jehož řešením vládne nový pracovní postup. Předávání a přijímání zcela nových informací, přenos informací.“ (Kolář a kolektiv, 2012, s. 93-94)

1.2 Komunikační platformy

„Forem komunikace, předávání informací a spolupráce je několik. K předávání informací, komunikaci a spolupráci již nestačí ústní sdělení na třídních schůzkách či nástěnka při hlavním vchodu, ale také je nutné umět využívat počítač. Webové stránky školy a emailová pošta, to je realita těchto dnů. K tomu přidat mobilní telefon jak pro hovory, tak pro krátké textové zprávy (SMS). Začít vydávat školní noviny a informační letáky, pořádat pro rodiče semináře, třídní schůzky vést jiným způsobem, než na které je většina rodičovské veřejnosti zvyklá, zapojit rodiče do třídních či školních projektů. Nechme rodiče nahlédnout pod pokličku českého školství.“ (Hoštička, 2006)

Podle Rabušicové et al. (2004, s.72), jsou komunikačními platformami ustálené aktivity školy, jejichž cílem je umožňovat komunikaci.

Mezi nejčastější platformu komunikace mezi školou a rodiči patří třídní schůzky. Jde o tradiční akci škol. Obvykle jsou pořádány 2-4x do roka před uzavíráním klasifikačního období. Rodiče se zde dozvědí obecné informace týkající se školy a třídy, dále pak jsou formou individuálních pohovorů informováni o prospěchu a chování žáků.

Přípravenost vedení školy poskytnout rodičům informaci kdykoliv na požádání rodiče určitě vítají. V dnešní uspěchané době je pro rodiče žáků pohodlnější se informovat o prospěchu a chování jejich dítěte kdykoliv, bez omezení.

Na začátku školního roku školy pořádají informační schůzky, kde se rodiče dozvědí obecné informace, které jsou potřebné pro následující školní rok. Některé školy pořádají i seznávací dny rodičů, žáků a pedagogů, kde se nejen dozvědí obecné informace, ale mohou navázat i bližší kontakty, více se seznámit.

Konzultační hodiny jsou předem stanoveným časem, kdy rodiče či žáci mají možnost porady s učitelem o studijním problému či prospěchu žáka.

Nástěnky pro rodiče jsou umístovány na frekventovaném místě, nejčastěji u vchodu do školy tak, aby byly lehce přístupné. Jsou na ně vyvěšovány důležité informace o škole, o aktivitách školy.

Některé školy vydávají časopisy, bulletiny, informační letáčky, občasníky, které pak poskytují účastníkům školního života.

Školy pořádají dny otevřených dveří. Jsou určeny pro ty, kdo se chtějí dozvědět víc o možnostech studia na dané škole, prohlédnout si prostory školy, získat obecné informace o škole. Zástupci školy jsou připraveni zodpovědět dotazy, k dispozici jsou propagační a informační materiály.

Školy umožňují rodičům i účast při vyučování. Tato platforma umožňuje rodičům být přítomen v hodině a sledovat žáka v různých situacích, jak reaguje na otázky, jak se zapojuje do diskuse atd.. Myslíme si, že účast rodiče na vyučování může být prospěšná pro obě strany (rodiče i učitele). Rodiče mohou být ovlivněni jednostranným názorem svého dítěte. Účast při vyučování tak může napomocet při utváření reálného pohledu na chování a prospěch dítěte.

Dalšími platformami komunikace jsou záznamy v žákovských knížkách, pracovní sešity a ukázky práce žáka, písemné zprávy o dítěti s hodnocením jeho výsledků, snahy, chování, ankety pro rodiče zjišťující jejich názory na chod školy, videonahrávky seznamující s chodem školy, videozáznamy žáka při práci ve vyučování, videozáznam průběhu vyučovacího dne v konkrétní třídě.

Nemůžeme opomenout v současnosti velice využívané a pro mnohé rodiče pohodlně přístupné informace z webových stránek. Stejně tak emailové či SMS zprávy mohou být pro rodiče vítanou cestou, jak se dostat k informacím. Je však důležité brát v úvahu i fakt, že ne všichni rodiče mají přístup k internetu, či mobilní telefon. Pokud tento přístup nemají všichni, nelze tuto formu využívat pro hromadné rozesílání zpráv, informací. Emailové či SMS zprávy lze využívat ke komunikaci směrem od rodičů k učitelům, např. k omluvě nečekané absence žáka ve vyučování atd..

2 KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE RODINY A ŠKOLY

„Všeobecně se uznává – ze strany učitelů, školských politiků i teoretiků pedagogiky - že školy nemohou být izolovanými světy samy pro sebe, nýbrž že musí kooperovat s prostředím, v němž působí. Uzavřenost školy vůči obklopující ji komunitě se považuje za negativum. Školy samy v podmínkách současné civilizace vyvíjejí různé aktivity směřující ke kontaktům či kooperacím se svým prostředím, především komunitou rodičů. Rodiče žáků, které škola vzdělává, se považují za hlavního a nejpočetnějšího partnera pro vztahy školy s prostředím.“ (Průcha, 2005, s. 410)

Pokud by škola, stejně jako rodina působily na žáka jako dva samostatné světy, výchova žáka by zdaleka nebyla tak efektivní, jako když obě strany spolupracují. Jen obtížně by škola vychovávala žáka k zodpovědnosti bez podpory a spolupráce rodiny. Zároveň i rodina potřebuje pro výchovu svých dětí kooperaci se školou.

2.1 Typy školního klimatu podle způsobu vedení školy a kontaktu školy s okolím

„Školní klimatický typ 1 – škola vedená autokraticky izolujícím způsobem. Život v takové škole plně určují ředitel a někteří učitelé. Rodiče a žáci nemají „do toho co mluvit“. S rodiči, stejně jako se žáky, se zachází jako s podřízenými. Vnější kontakty školy se považují za zbytečné a pro učení škodlivé. Důraz se klade na zprostředkování vědění, škola proto má výlučně kognitivní orientaci. Na novoty se pohlíží se skepsí a předvádějí se pouze na ukázkou.

Školní klimatický typ 2 – škola vedená autokraticky životu blízkým způsobem. Management školy (ředitel a dominující učitelé) vede všechny její aktivity. Ve školním životě vládne neustálý pohyb. Slaví se svátky, zvou se zajímavé osobnosti z oblasti vědy a výzkumu, hospodářství, pořádají se výstavy atd.. Všichni zúčastnění jsou tím fascinováni a téměř nepozorují, že jsou sami pasivní a bez iniciativy. Jakoukoli snahu prosadit něčí nápad zmaří již v zárodku vládnoucí skupina.

Školní klimatický typ 3 – škola vedená demokraticky izolujícím způsobem. S porozuměním a nadšením pro partnerskou kooperaci probíhá, popř. stále hledá dialog mezi učiteli, rodiči a žáky. Uznává se individuální právo. To vše se ale koná a má konat jen ve škole, bez zájmu o to, o co jde především „venku“. Pozitivní na tom je vůle k vytvoření malého,

„lepšího světa“. Negativně je třeba hodnotit odklon od kontaktu s jiným než školním světem.

Školní klimatický typ 4 – škola vedená demokraticky životu blízkým způsobem. Rovněž na této škole se uplatňuje spolupráce mezi všemi zúčastněnými. Ředitel a učitelé jsou přesvědčeni o tom, že v procesu učení se sami také učí. Vycházejí z toho, že ke kontaktům dospívajících se světem má škola co říci. Proto se zde vytvářejí rozmanité podněty k učení, které se dále uplatňují také mimo organizované učení. Ve spolupráci s rodiči se organizují setkání s básníky a umělci, s experty v hospodářství a politice. Hledají se nové metody a formy vyučování, ve kterých aktivně žije školní společenství, např. projektové vyučování. Učitelé a žáci se často zabývají otázkami smyslu učení, obsahu předmětů, úsilím o vzdělání mladých lidí.“ (Grecmanová, 2002, s. 42-43)

2.2 Modely vztahů mezi rodinou a školou

Je mnoho různých možností, jak podpořit kvalitnější partnerství a spolupráci mezi rodinou a školou, resp. mezi rodiči, žáky a pedagogickými pracovníky. Při každé takové snaze je však důležité vzít v úvahu také regionální rozdílnost a kulturu, kterou rodina sdílí. Přístup školy k rodině je dobré brát alespoň z části individuálně.

Podle Ravnové (Ravn, B. in Rabušicová, 2004, s. 11-12), lze identifikovat čtyři základní modely vztahů mezi rodiči, rodinami a školou, učiteli.

Kompenzační model - převládal v 60. a 70. letech. Vycházel z ideje rovných příležitostí ke vzdělání. Východiskem snah škol o komunikaci a spolupráci s rodiči byla představa, že rodiče, kteří nemají dostatek možností a schopností být dobrými rodiči, musí zastoupit škola. Rodiče byli bráni jako spolupracovníci ve výchově a škola jim poskytovala rady, jak vzdělávací výsledky dětí ve škole zlepšit.

Konsensuální model – v 70. a 80. letech. Důraz byl kladen na informovanost rodičů. Škola a rodina byly chápány jako rovné nebo překrývající se instituce. Škola musela získat informace od rodin pro práci ve škole, aby docházelo k propojování učení dětí ve škole i doma.

Participační model – v 80. a 90. letech. Rodiče jsou chápáni jako aktivní lidé, kteří hrají hlavní roli v rozhodování. Jejich výchovná síla však postupně slábne a úkoly rodiny musí postupně přebírat škola.

Model sdílené odpovědnosti – současnost. Zdůrazňuje společnou odpovědnost rodičů a učitelů za výsledky konkrétních rozhodnutí. Smyslem je tedy zapojit rodiče do aktivit školy tak, aby z nich měly prospěch především jejich děti.

2.3 Role rodičů ve vztahu ke škole

„V literatuře lze identifikovat čtyři základní varianty rolí, v nichž mohou rodiče vůči škole vystupovat. Jedná se o roli klientskou, partnerskou, občanskou a roli rodiče jako problému. Zatímco klientská, partnerská i občanská role vyjadřují více či méně precizně formulované teoretické koncepty, role rodiče jako problému je spíše vyjádřením jistého selhávání nebo negativního vymezení konceptů předcházejících.“ (Rabušicová et al., 2004, s. 33)

V knize Škola a /versus/ rodina definuje Klára Šedřová (Rabušicová et al., 2004, s. 33-39) tyto čtyři role rodičů ve vztahu ke škole:

1. Rodiče jako klienti – zákazníci – tento model vnáší do pohledu na rodiče dvě perspektivy: A. Učitelé jsou ve škole odborníky na poskytování žádaných služeb a vědí nejlépe, jak mají svou práci dělat, jak získávat zákazníky (studenty) a jak o ně pečovat. B. Rodiče jsou odborníky na výchovu svých dětí a vědí sami nejlépe, jaké služby a přístupy ze strany školy a učitelů mají požadovat.

Rodiče se do chodu školy mohou buďto aktivně zapojit, mít přímý vliv na rozvoj školy nebo své potřeby a požadavky mohou vyslovovat jako řadoví rodiče, anebo mohou přijímat to, co je nabízeno a odevzdat se do rukou odborníků, čímž vyjádří svou loajalitu. V opačném případě je možné dítě přeradit do jiné školy.

2. Rodiče jako partneři – partnerství je ve vztahu školy k rodičům dnes už nejčastěji používaným výrazem. Nabízí rovnoprávný vztah oběma stranám, tedy vzájemné uznání přínosu partnera pro rozvoj dítěte. Učitelé se snaží potlačovat svou roli odborníků a přijímat názory, připomínky a návrhy rodičů jako obohacení pro svou práci. Rodiče znají své děti nejlépe, a proto jsou jejich sdělení pro práci učitelů hodnotná. Rodina musí své dítě podporovat v přípravě do školy, kontrolovat domácí úkoly, měla by vytvořit pro žáka bezpečné a podporující zázemí. Škola má povinnost informovat rodiče o životě a práci dítěte ve škole, jeho pokroku. Rodiče by se měli aktivně zapojovat do života školy – účastnit se sportovních setkání, výletů, koncertů, vystoupení atd., podílet se na jejich organizaci. Rodiče by měli mít možnost podílet se na rozhodování a řízení školy, mít možnost volit z řad rodičů zástupce do řídicích orgánů školy. Svou roli hraje i partnerství mezi rodinou, školou, fir-

mami a dalšími organizacemi. Je dobré vytvářet s nimi síť kontaktů, které mohou být využívány všemi zájemci.

Rodiče se mohou ve vztahu ke škole dostávat do role výchovných partnerů, kteří jednají v zájmu péče o děti, jejich výchovu a vzdělávání. Zároveň mohou být rodiče v roli sociálních partnerů, tedy jednotlivců nebo skupin vstupujících do vztahů se školou v zájmu rozvoje školy jako instituce. V obou případech je obvykle na prvním místě zájem rodičů co nejlépe prospět svým dětem.

3. Rodiče jako občané – tento vztah je obecně vymezován jako typický vztah mezi občany a státními institucemi, přičemž rodiče jako občané uplatňují svá práva a své odpovědnosti vůči školám. Je třeba rozlišovat, zda se jedná o uplatňování práv individuálních nebo kolektivních. Uplatňování práv rodiči je podmíněno jejich aktivitou. Proto se obrací pozornost nejen k legislativním podmínkám, které to mohou umožnit, ale zejména ke stavu občanské společnosti v jednotlivých zemích. Občané mohou v jejím rámci participovat přinejmenším ve dvou základních rovinách: jednak se mohou účastnit veřejné politiky, jednak mohou spolupracovat na rozvoji lokálních komunit a angažovat se v dobrovolných aktivitách.

4. Rodiče jako problém – tento přístup vyjadřuje tradiční pohled na rodiče ve vztahu ke škole. V zásadě se rozpadá do tří základních podob.

V první řadě je to skupina tzv. „nezávislých“ rodičů. Ti se snaží udržovat se školami svých dětí minimální kontakty, to znamená, že s učiteli komunikují pouze zřídka, školní výsledky dětí sledují spíše zprostředkovaně. Hodnoty rodiny mohou být jiné než ty, které jsou předávány školou, a proto necítí ve větší míře potřebu se školou spolupracovat, přesto ji tolerují. Rodiče sledují blaho dítěte a rozvíjejí jeho individualitu. Jde o rodiče, kteří své povinnosti plní, ale v rámci, který si určí sami.

Druhou skupinu rodičů lze označit jako rodiče „špatné“. Tito rodiče neprojevují zájem o vzdělávání a výchovu svých dětí a nepodporují jejich učení. Obvykle nemají snahu informovat se o způsobech práce školy, o její pedagogické koncepci, budí dojem, že školu a její názory neakceptují a nepodporují, někteří ji ignorují. Může se jednat o rodiny žijící na okraji společnosti (alkoholici, workoholici, nemocní atd.), ale i rodiny, které pocházejí z jiného kulturního okruhu.

Třetí skupina problémových rodičů jsou rodiče tzv. „snaživí“. Ti se naopak snaží komunikovat, účastní se různých setkání, připravují se doma s dětmi na vyučování, dávají najevo

podporu škole i učitelům. Učitelé se mohou cítit být těmito rodiči ohroženi zejména jako profesionálové. Rodiče po nich požadují jasné zprávy o pokroku dětí, formulace vlastního pedagogického přístupu, poradenství ve výchově a vzdělávání apod..

2.4 Očekávání rodičů vztahující se ke škole a k učitelům

- Chci poradit, co mám dělat, když s dítětem není něco v pořádku.
- Chci, aby učitel měl mé dítě rád.
- Učitel má dítě naučit vše bez domácích úkolů, bez problémů.
- Učitel má vyřešit problémy ze školy ve škole.
- Učitel má zprávy o dítěti podávat soukromě a taktně.
- Učitel má být spravedlivý ke všem.
- Ať škola neobtěžuje a nezatěžuje rodiče.
- Očekávám, že učitel naučí ve škole a nemám to zastávat doma, atd..

(Rabušicová a Pol, in Průcha, 2013, s. 413)

2.5 Očekávání učitelů vztahující se k rodičům

- Učitelé od rodičů očekávají ochotu řešit společné problémy.
- Vytváření pozitivního rodinného prostředí.
- Péči o práci svých dětí a jejich kontrolu.
- Zajištění toho, aby děti nosily do školy pomůcky.
- Zájem o děti a jejich volný čas.
- Zájem o setkávání s učitelem.
- Plnění požadavků učitele, atd..

(Rabušicová a Pol, in Průcha, 2013, s. 413)

2.6 Spolupráce rodiny se školou

„Mnoho škol neúspěšně zkoušelo zlepšit vztahy mezi učiteli a vedením školy na jedné straně a rodiči a veřejností na straně druhé. Rozvoj těchto vztahů je velmi obtížný, částečně kvůli tomu, že škola a veřejnost jsou rozděleny na dva tábory, kdy se jeden na druhého dívají podezíravými očima. Je to také kvůli tomu, že existuje jen málo příkladů ukazujících, jak může být fungující spolupráce uspořádána.“ (Lauermann, 2011)

Dále Lauermann, 2011 ve svém článku uvádí, že školy se většinou soustředí na formální komunikaci a následnou spolupráci s rodiči a podceňují možnosti neformálního setkávání s rodiči a veřejností vůbec. Přitom právě zde leží jedna z možných příčin jejich nezájmu o spolupráci se školou. Ani jedna ze stran totiž neformuluje prospěšnost partnerství, v čem si mohou být prospěšní a jak si pomáhat v naplňování vlastních cílů. Pro partnerský vztah je důležitá důvěra k druhému. Je tedy nutné, aby se důvěra mezi oběma stranami vytvářela a podporovala. Škola musí být pro své partnery dostatečně čitelná a zároveň musí vědět, co si o ní okolí, zejména pak rodiče myslí.

V knize škola a /versus/ rodina Klára Šedřová uvádí (Rabušicová et al., 2004, s. 29-30), že zahraniční výzkumy se v posledních letech soustředí také na otázku, zda může školní výkony dětí nějakým způsobem ovlivnit užší spolupráce mezi rodinou a školou. Četné nálezy dávají tomuto předpokladu za pravdu. Zjistilo se, že kvalita vztahů rodiny a školy ovlivňuje školní úspěšnost. Dobré šance mají ve škole děti z rodin, které se školou komunikují a dávají dítěti takové informace o škole a učení, které jsou konzistentní s tím, co se dítě dozvídá od svých učitelů. Také účast rodičů na akcích pořádaných školou podporovala zlepšení školní docházky. Na akcích školy totiž dochází k vytvoření sítě dospělých - dalších rodičů, kteří dítě znají a mohou ho pak kontrolovat. Zdá se tedy, že užší spolupráce s rodiči představuje cestu, jak zlepšit vzdělávací výsledky dětí.

2.6.1 Cíle spolupráce rodiny a školy

„Spolupráce rodiny a školy je jednou z možných cest zvyšování efektivity v oblasti výchovy a vzdělání žáků. Přínos i rozsah spolupráce školy s rodiči, komunitou i dalšími subjekty předpokládá otevřenost školy vůči vnějším vlivům, schopnost tuto činnost účinně koordinovat, využívat a utvářet dialogický prostor. Komunikace s rodiči je významnou součástí učitelské profese, z tohoto důvodu je nutné poskytovat budoucím učitelům dostatečné penzum teoretických znalostí i dovedností z oblasti pedagogického poradenství. Škola je místem, které významně ovlivňuje sebepojetí dítěte, rozvíjí jeho zájmovou strukturu, utváří vztah ke vzdělávání, podílí se na celkovém zdravém vývoji osobnosti. Bezpochyby je však také místem, ve kterém by se měl žák setkávat s modelem konstruktivní, otevřené a pozitivní komunikace. Efektivní spolupráce rodiny a školy se mimo výše uvedeného podílí na utváření optimálního veřejného mínění o činnosti školy. Za základní oblasti spolupráce lze považovat:

Vzdělávání: seznamování s cíli, průběhem a výsledky činnosti žáků, návrhy na optimalizaci domácí přípravy žáků, možnosti využití školních poradenských služeb, návrh na spolupráci s dalšími subjekty poskytujícími poradenství v oblasti vzdělávání, seznamování s obsahem individuálního studijního plánu, spolupráce při zajišťování a kontrole individuálního vzdělávání.

Výchova: seznamování s chováním a začleněním dítěte do školního kolektivu, návrhy výchovných opatření, možnosti využití poradenských služeb na škole, návrh na spolupráci s dalšími subjekty zajišťujícími specifické výchovné poradenství.

Aktivní zapojení rodičů: participace rodičů na zajištění mimoškolních aktivit, zprostředkování besed s odborníky, zajištění exkurzí, participace rodičů na projektech školy, zajištění činnosti rady rodičů, schvalující a projednávající základní otázky v oblasti využití finančních prostředků z fondu, umožnění diskuse o dítěti v otázkách činnosti školy v oblasti výchovy a vzdělávání.“ (Vališová a Kasíková, 2011, s. 333-334)

„Poznání každého žáka umožňuje učitelům postupovat ve výchovně-vzdělávacím procesu individuálně a přistupovat ke každému podle jeho schopností, zájmů a osobních vlastností. Individuální přístup k žákům vyžaduje poznání jejich rodinné situace, zdravotního stavu, předcházejících učebních výsledků, jejich mimoškolní činnosti. Nejbezprostřednější zdroj informací je soustavné pozorování žáků ve škole, kontakt s jejich rodiči.“ (Nelešovská, 2005, s. 78)

2.6.2 Faktory ovlivňující spolupráci rodičů se školou

Spolupráci rodičů se školou a vztahy s učitelem podle Kateřiny Trnkové (Rabušicová et al., 2004, s. 65-68) může ovlivnit řada faktorů. Je to především nedostatek času rodičů, který jim brání navštěvovat školu častěji a podílet se na rozvoji partnerských vztahů. Dále je to riziko exkluzivity, které spočívá v tom, že skupina rodičů, která má ke škole pozitivní vztah, může u ostatních (prozatím pasivních) rodičů budit dojem, že děti „vyvolených“ rodičů mohou těžit z dobrých vztahů, a tato domněnka je může od větší aktivity odrazovat. Genderové rozdíly jsou využívány rodinami (matkami) především v případech, kdy má dojít k řešení nějakého konfliktu – v těchto případech přichází do školy většinou otec vzbuzující pocit autority ve vztahu k ženám – učitelkám. S postupem dětí do vyšších ročníků může docházet také k menšímu zapojení rodičů do vzdělání dětí. Problémem ve vztazích rodičů a školy může být také nepřipravenost učitelů na pravidelnou spolupráci s rodiči. Učitelé se zaměřují spíše na komunikaci se žáky. Dalším faktorem může být sku-

tečnost, že většině rodičů vyhovuje tradiční názor o škole jako o uzavřené instituci – není vytvářen tlak angažovat se do školních aktivit, protože to vyžaduje čas a jiné zdroje rodičů.

Výše uvedené faktory považujeme za důležité činitele, kteří ovlivňují kvalitní spolupráci mezi školou a rodinami žáků. V současné době rodiče mají na své děti málo času, objevuje se i názor, že děti má vychovávat především škola, s čímž zásadně nelze souhlasit.

2.7 Chyby v komunikaci mezi učitelem a rodičem

Mgr. Robert Čapek (2013, s. 131-135) ve své knize uvádí chyby, kterých se učitelé dopouštějí při rozhovorech s rodiči:

- a) Člověk má tendence automaticky přiřazovat charakteristiky na základě vlastní zkušenosti. To znamená, že rodič má vlastní zkušenosti se školou v době, kdy byl žákem a mísí je do svého pojetí situace, které popisuje učitel. Na druhou stranu, učitelé automaticky předpokládají, že rodiče vědí, o čem oni mluví.
- b) Pedagogika má svoji terminologii, které rodiče nemusejí rozumět přesně tak, jak učitel zamýšlí.
- c) Někdy je zkreslení v komunikaci „učitel-rodič“ způsobeno rozdílným chápáním kontextu. Např. učitel vede rozhovor „jen pár rychlých a zdvořilostních vět“, zatímco rodič ten samý rozhovor chápe jako „důležitý rozhovor mezi čtyřma očima“.
- d) Zvláštním případem zkreslení komunikace je kulturní kontext. Učitelé se svým vysokoškolským vzděláním a (podle svého sebepojetí) s vysokým společenským statusem cítí být nadřazeni některým rodičům, z nichž každý není advokát nebo doktor. Tento postoj prosakuje do jejich postojů a je z komunikace znát, což je pro rodiče velmi nepříjemná situace.
- e) Učitel ve škole hraje roli učitele, který je ten chytrý, takže poučuje, vysvětluje, neomylně říká všechno tak, jak to je. Rodič je zástupcem žáka, který ve třídě většinou nic neví, má tedy jen poslouchat a být poučován. Tento přístup je pro ně neakceptovatelný a tedy se mu brání. Komunikace se pak může velmi lehce vyhrodit nebo může u rodičů narůstat nespokojenost a frustrace z této jim přidělené role.
- f) Pokud s učitelem, který má pocit vůdcovské role učitele ve třídě, komunikuje dospělý, kterého naopak na pracovišti poslouchá dvě stě dospělých pracovníků, může dojít ke střetu dvou eg – učitel x rodič.
- g) Odvádění od tématu – rodič chce s učitelem probrat např. problémy s domácí přípravou, kdežto učitel již chce přejít k hovoru o špatném prospěchu žáka. Tato situ-

ace může vést k nepříjemnému pocitu z rozhovoru a vědomí, že nebylo řešeno to, co řečeno být mělo.

- h) Zkreslení v komunikaci je někdy také způsobeno modalitou, tedy významem, který každý z komunikátorů svému sdělení přikládá (např. učitel považuje za důležité, v jakém oblečení chodí žák do školy, kdežto rodič oblečení dítěte neřeší).
- i) Někdy dochází k projekci (projektivní identifikaci), při které jeden komunikátor přebírá význam (názor) od druhého.
- j) Komunikace může být zatížena obvyklými atribučními chybami, jako jsou např. haló efekt (jednání na základě prvního dojmu), stereotypizace (učitel podle obvyklým soudům – např. romský rodič nebude své dítě náležitě připravovat do školy), předsudky (kolega řekne: „s tímto rodičem je špatná domluva“ a kolega si již dopředu vytvoří špatný názor), figura v pozadí (např. pohovor s rodičem v kabinetu učitele, který je tzv. „na domácí půdě“ – rodič se cítí jako „na koberečku“).
- k) Zkreslením komunikace může být přenos – rozdílné chování při komunikaci s někým nám podobným a naopak s někým o generaci starším (evokace „nerudný dědek“, „hodná babička“).
- l) Učitel není dobrým komunikátorem – neumí se vyjadřovat, je nervózní, nejistý, špatně hledá slova, mluví příliš tiše, pomalu atd..

Výše uvedené nedostatky či chyby v komunikaci mezi učitelem a rodiči žáků mohou komplikovat jejich rozhovor, zkreslovat předávané informace. To může mít za následek nepochopení druhé strany či pocit nezájmu a špatného přístupu. Pokud si učitel své chyby, kterých se případně v rozhovoru s rodiči dopouští, včas uvědomí, může předejít nepříjemnostem v podobě nespokojenosti rodičů.

2.8 Budování programů mezi rodiči a školou

Každá dobrá škola by se měla snažit vybudovat si dobré vztahy s rodiči svých studentů. Dobré vztahy mezi oběma stranami mohou vzájemně přinést pozitiva směřující k lepším vzdělávacím výkonům žáků.

Rodiče by měli být především informováni o tom, jak se jejich dítěti ve škole daří, jaké jsou jeho výsledky ve škole, jaké má vztahy se spolužáky, zda ho učení baví a je ve škole aktivní nebo se jedná o pasivního žáka, který školu navštěvuje jen proto, že je to jeho povinnost.

Rodiče by měli mít povědomí o metodách, jak jsou jejich děti vyučovány. Měli by znát přednosti a důvody, proč jsou tyto metody vyučování používány. Rodiče by měli dostat možnost účastnit se reálného života školy a to nejen při dnech otevřených dveří nebo jako diváci na sportovních či kulturních akcích školy. Přímá účast rodičů při vyučování je velmi přínosná nejen pro rodiče, ale i pro učitele. Rodiče si mohou sami udělat představu o chování svého dítěte ve vyučování, poznat blíže osobnost učitele a pozorovat interakci mezi učitelem a žákem. Rodičovská účast ve vyučovací hodině nemusí být pouze pasivní, kdy rodič dění ve třídě pouze přihlíží. Může se vyučování přímo účastnit. Např. jako asistent při výuce či jako přednášející (např. rodič může být odborníkem v probíraném tématu – hlavní účetní, vedoucí skladu) a svými zkušenostmi z praxe může probírané téma obohatit. Naopak učitelé by měli od rodičů získávat informace o svých žácích, o jejich rodinné situaci, neboť i rodinné zázemí má vliv na chování a vzdělávání dětí.

„Příležitostí k budování výchovného partnerství jsou především takové aktivity, které umožňují rodičům nahlédnout a zapojit se do školního života, popř. tento život spoluutvářet. V první řadě jde o aktivity, které by se daly označit jako prezentační. Děti při nich předvádějí, co se společně s učitelem naučily nebo čeho jsou schopny dosáhnout. Tyto akce mívají v sobě zpravidla prvek zábavy nebo soutěže (koncerty, divadelní představení, výstavy, jarmarky, společná shromáždění při tradičních příležitostech, sportovní dny, různé turnaje či olympiády). Rodiče jsou na tyto akce zváni jako hosté a účastní se jich většinou rádi, neboť mají příležitost vidět, v čem jejich dítě vyniká, v čem se mu daří. Učitelé pak mají možnost chválit děti za podané výkony a v uvolněné atmosféře se s rodiči seznámit a vyměnit si informace o dítěti. Při těchto příležitostech mohou být rodiče požádáni o drobnou výpomoc pro školu, například jako pořadatelé, zajišťovatelé občerstvení či drobní dárci. Tato pomoc bývá ze strany školy vítána, neboť učitelé mají obvykle i tak mnoho další práce. Spolupráce mezi oběma stranami může být poměrně snadná, neboť se obvykle týká organizačních záležitostí, nikoli bezprostředně hlavního úkolu školy a dětí, tedy vzdělávání a učení. Druhou skupinou akcí jsou akce společenské, ať již za přítomnosti dětí (besídky, táboráky, výlet) nebo bez ní (školní plesy). Při nich již zpravidla bezprostředně nejde o prezentaci dětí, ale o příležitost strávit spolu příjemně nějaký čas a mít šanci se lépe seznámit. Možnost rodičů zapojit se do těchto akcí je podobná jako v prvním případě. Dokonce je možné i to, že skupina rodičů sama takovou akci pro školu a „její rodiče“ zorganizuje.“ (Rabušicová et al., 2004, s. 55)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 STANOVENÍ PROBLÉMU

Kvalita komunikace a spolupráce mezi školou a rodinou studentů nejen středních škol je dnes často diskutované téma. Škola se snaží co nejvíce přiblížit rodinám svých studentů a tím zkvalitnit nejen informovanost mezi školou a rodinou, ale zároveň tím sleduje i zkvalitnění nabízeného vzdělání.

Stanovili jsme si otázky šetření:

Jaký je stav komunikace a spolupráce rodiny a vybrané střední školy?

Jaké jsou názory na komunikaci a spolupráci učitelů a učitelek střední školy a rodičů studentů, kteří na této škole studují?

Zajímali jsme se nejen o úroveň komunikace a spolupráce, ale také i o možnosti jejího zlepšování.

3.1 Cíl šetření a dílčí otázky šetření

Hlavním cílem našeho průzkumného šetření bylo zjistit a popsat názory rodičů a učitelů vybrané školy na úroveň komunikace a spolupráce mezi oběma stranami. Zároveň jsme zjišťovali, zda jsou rodiče ochotni se školou spolupracovat, případně jaké jsou důvody jejich neochoty účastnit se aktivně na činnosti školy. Výstupem je deskripce, kdy nestanovujeme hypotézy.

Dílčí otázky šetření:

1. Jak se rodiče zajímají o dění ve škole, jaká je jejich informovanost o akcích školy?
2. Jaká je informovanost učitelů o rodinném zázemí žáků?
3. Jaký je názor rodičů na úroveň komunikace a spolupráce školy s rodiči?
4. Jaký je názor učitelů na úroveň komunikace a spolupráce školy s rodiči?
5. Jaké jsou návrhy na zlepšení komunikace a spolupráce školy a rodičů?

3.2 Soubor šetření

Šetření jsme se rozhodli provést na střední odborné škole v Olomouckém kraji, kde jsme měli kontakty na učitele i paní ředitelku a kteří nám vyšli vstříc a umožnili nám šetření na jejich škole realizovat - dostupný výběr. Chtěli jsme zjistit, jaká je komunikace a spolupráce mezi rodinou a školou v jejich konkrétních podmínkách a jaké jsou možnosti zvyšování úrovně jejich další spolupráce. V průzkumném šetření rodiče a učitelé poskytli odpovědi

na otázky týkající se toho, jak vnímají současnou úroveň vzájemné komunikace a spolupráce, úroveň vzájemných vztahů, případně co by rádi zlepšili.

V dotazníkovém šetření jsme oslovili celkem 20 respondentů z řad učitelského sboru a 224 respondentů – rodičů studentů studujících na této vybrané škole. Rodiče jsme oslovili prostřednictvím studentů, jejich dětí.

3.3 Metoda sběru dat a technika analýzy dat

Pro průzkum úrovně komunikace a spolupráce rodičů a střední školy jsme sestavili dotazníky, které byly určeny zvlášť pro rodiče, zvlášť pro učitele. Dotazníky se týkaly vzájemné spolupráce, informovanosti a vlivu rodičů na práci školy. Otázky byly formulovány podobně pro rodiče i pro učitele. Na závěr dotazníku mohly obě strany sdělit své návrhy na zlepšení stávající situace.

V dotaznících byly použity uzavřené, polouzavřené i otevřené položky, ve kterých respondenti mohli sami vytvářet odpovědi. Dále dotazník obsahoval škálové položky.

Deskripce byla zvolena z důvodu velkého rozdílu mezi počty respondentů z řad učitelů a učitelek a počty respondentů rodičů studentů.

4 POPIS REALIZACE ŠETŘENÍ

Před realizací dotazníkového šetření jsme provedli předvýzkum. Dotazník jsme předložili k vyplnění čtyřem pedagogickým pracovníkům a šesti rodičům. Následně jsme s nimi konzultovali nejasnosti, připomínky a návrhy na úpravu dotazníku.

Ve dnech 10. a 11. 3. 2014 jsme na vybrané škole rozdali celkem 20 dotazníků pro učitele, kteří na této škole vyučují a 224 dotazníků pro rodiče studujících žáků. Žáci měli za úkol tyto dotazníky předat svým rodičům k vyplnění a v nejbližší době je předat vyplněné zpět panu učiteli ekonomiky.

Tab. 1. Počet rozdaných a vrácených dotazníků od rodičů studentů

	Rozdané dotazníky	Vrácené dotazníky	% návratnost
1. ročník	65	32	49,23%
2. ročník	43	14	32,56%
3. ročník	56	39	69,64%
4. ročník	60	46	76,67%
Celkem	224	131	58,48%

Za období od 12. do 19. 3. 2014 se vrátilo celkem 15 dotazníků, které byly určeny pro učitele a 131 dotazníků, které byly určeny pro rodiče studentů.

Největší % návratnost dotazníků byla ve čtvrtém ročníku, celkem 76,67%. Nejmenší návratnost dotazníků byla ve druhém ročníku, kde se vrátilo celkem 32,56% z počtu rozdaných dotazníků.

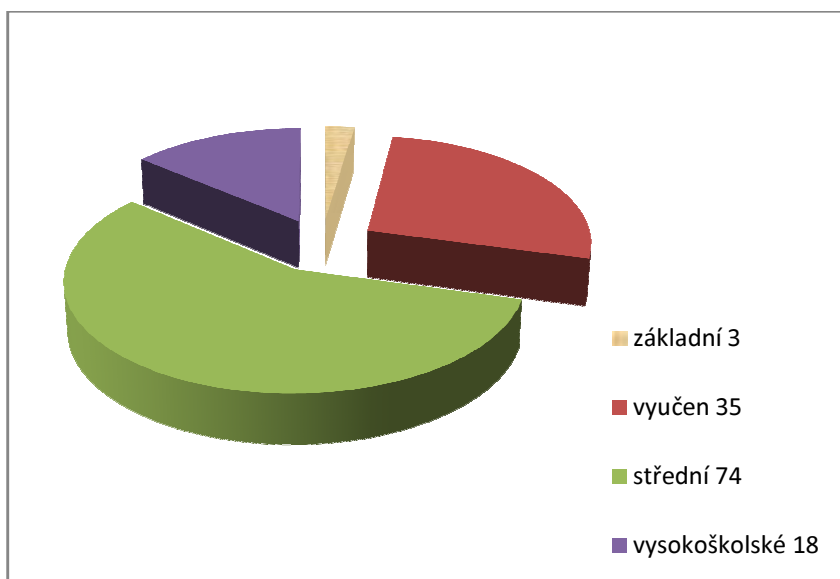
Z dalšího analyzování jsme vyřadili 1 dotazník od respondenta, který má dítě ve 4. ročníku školy a to z důvodu neúplného vyplnění. Respondent vyplnil pouze otázky 1-16, k dalším se nevyjádřil.

5 ANALÝZA DAT

Cílem našeho šetření bylo zjistit a popsat názory rodičů a učitelů vybrané školy na úroveň komunikace a spolupráce mezi oběma stranami.

Pro rodiče studentů bylo celkem rozdáno 224 dotazníků, přičemž vráceno bylo celkem 131 dotazníků. Návratnost dotazníků od rodičů tedy byla 58,48 %. Z celkového počtu vrácených dotazníků jsme museli vyřadit 1 dotazník.

První dvě otázky z dotazníku byly informační. Od rodičů žáků jsme zjišťovali, jakého vzdělání dosáhli a zároveň jsme chtěli mít přehled o množství vrácených dotazníků z jednotlivých ročníků.

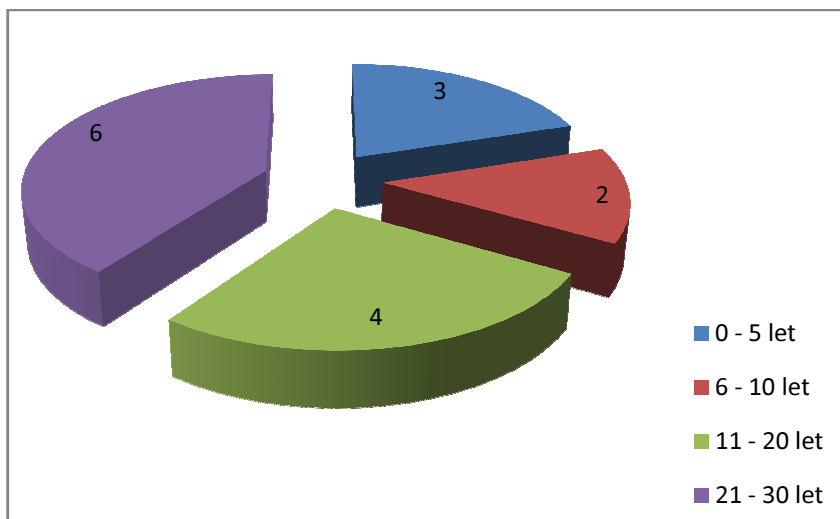
Obr. 1. Vzdělání respondentů – rodičů žáků

Dotazník vyplnili 3 respondenti se základním vzděláním, 35 respondentů je vyučeno, 74 respondentů má středoškolské vzdělání a 18 respondentů má vzdělání vysokoškolské.

Pro členy pedagogického sboru vybrané školy jsme rozdali 20 dotazníků. Vrátilo se jich celkem 15 vyplněných zpět. Návratnost tedy byla celkem 75%.

U členů učitelského sboru jsme zjišťovali, do jaké věkové kategorie patří a jak dlouho již pracují ve školství. Pouze jeden učitel byl ve věkové kategorii do 30 let, 6 učitelů má 31-40 let, 3 učitelé 41-50 let, 5 učitelů 51-60 let a žádný z respondentů z řad učitelů nemá více jak 61 let.

Méně jak 5 let pracují ve školství 3 učitelé, 6-10 let pracují ve školství 2 učitelé, 4 učitelé 11-20 let a 6 učitelů pracuje ve školství 21-30 let.

Obr. 2. Délka praxe pedagogů

Z výše uvedeného grafu je patrné, že 2/3 učitelů, kteří vyplnili náš dotazník, mají dlouhou praxi. Jejich působení ve školství je delší jak 10 let. Jedná se proto o zkušený pedagogický sbor, který může svým mladším kolegům pomoci při řešení různých situací, které pedagogická praxe přináší, či jim předat své zkušenosti.

5.1 Informovanost a zájem rodičů

Zájem rodičů o dění ve škole a jejich informovanost jsme zjišťovali otázkami v dotazníku č. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 14. Účast rodičů na akcích a činnosti školy jsme zjišťovali otázkami číslo 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18.

Rodiče by měli alespoň rámcově vědět o tom, co jejich dítě ve škole prožívá, jaká témata ve vyučovacích hodinách probírají, co škola od studentů požaduje, co se aktuálně ve škole či obecně v životě jejich dítěte děje. Někteří rodiče projevují zájem pravidelně, jiní z různých důvodů neprojevují o to, co se kolem jejich dítěte děje, moc velký zájem. Chtěli jsme proto zjistit, jak často se rodiče studentů z vybrané školy zajímají o to, co se během dne ve škole událo.

Tab. 2. Zájem rodičů o události ve škole

	Každý den	1x či více za týden	Výjimečně	Nikdy
Počet odpovědí	44	53	29	4

Celkem 33,85% rodičů probírá se svým dítětem události z prožitého dne každý den. 40,77% rodičů se svým dítětem hovoří o škole minimálně jedenkrát týdně. 22,31% rodičů události, které dítě prožilo během dne, s ním prakticky neprobírá, o škole hovoří pouze tehdy, když má rodič pocit, že se s dítětem nebo ve škole děje něco nestandardního. 3,07% z odpovídajících rodičů o škole se svými dětmi nikdy nehovoří. Můžeme se pouze domnívat, proč tak vysoké procento rodičů neprojevuje zájem o to, co jeho dítě během dne ve škole prožívá.

Čtvrtá otázka se týkala informovanosti rodičů o prospěchu jejich dětí.

Tab. 3. Informovanost rodičů o prospěchu

	Pravidelně	Občas	Výjimečně	Nikdy
Počet odpovědí	60	59	10	1

46,15% rodičů je o prospěchu svého dítěte informováno pravidelně. 45,39% rodičů jsou o prospěchu informováni, ale nepravidelně, pouze občas. 7,69% respondentů odpovědělo, že o tom, jaké má jejich dítě výsledky ve škole je informováno, ale spíše výjimečně. Jeden respondent, tedy 0,77% z celkového počtu rodičů, kteří na otázku odpověděli, není o prospěchu svého dítěte informován.

Učitelé na tuto otázku taktéž odpovídali. 11 z nich, tedy 73,33% odpovědělo, že rodiče o prospěchu svých studentů informují pravidelně. 3 učitelé, tj. 20% informují rodiče svých žáků pouze občas a jeden z nich pak informace o prospěchu studentů předává pouze výjimečně, spíše náhodou.

Z výše uvedeného je patrné, že rodiče jsou o prospěchu svých dětí informováni.

U přibližně 8% rodičů je dle jejich odpovědí informovanost malá nebo žádná. Tito rodiče zároveň na otázku číslo 3 (jak často se svým dítětem probírají události ze školního dne) odpověděli v šesti případech, že s dítětem hovoří výjimečně, pouze když má pocit, že se děje něco nestandardního, jeden odpověděl, že nikdy s dítětem události dne neprobírá. Zároveň jsme se zajímali, zda se tyto rodiče, kteří mají pocit, že jsou o prospěchu svého dítěte

informování pouze výjimečně nebo nikdy, účastní třídních schůzek. Dva z nich dochází na třídní schůzky vždy, 4 z nich (což je 36,36%) na schůzky chodí, ale nepravidelně. 5 rodičů (tj. 45,45%) se třídních schůzek neúčastní. Výše popsané skutečnosti mohou být důvodem, proč mají tito rodiče pocit nízké informovanosti o prospěchu svého dítěte – pokud se začnou více zajímat o své dítě, budou i lépe informováni.

Na otázku číslo 5: „Jakou formou jste informováni o prospěchu dítěte?“ odpovědělo 116 rodičů (89,23%), že jsou informováni prostřednictvím známek. 9 rodičů (6,92%) odpovědělo, že jsou informováni slovně elektronicky nebo mailem. 5 rodičů (3,85%) odpovědělo, že jsou informováni prostřednictvím dítěte, dítě jim sděluje, jak prospívá ve škole.

Všichni učitelé odpověděli, že rodiče svých studentů informují o jejich prospěchu prostřednictvím známek. 6 učitelů odpovědělo, že informují rodiče nejen prostřednictvím známek, ale i slovně elektronicky, mailem. Standardně se k hodnocení výsledků vzdělávání studentů na škole používá pětistupňová škála známek 1 – 5. Pro lepší informovanost a výstižnější ohodnocení lze známky doplnit o slovní ohodnocení.

Prostřednictvím otázky číslo 6 jsme zjišťovali, jak často jsou rodiče a učitelé spolu v kontaktu.

Tab. 4. Frekvence kontaktů s třídním učitelem

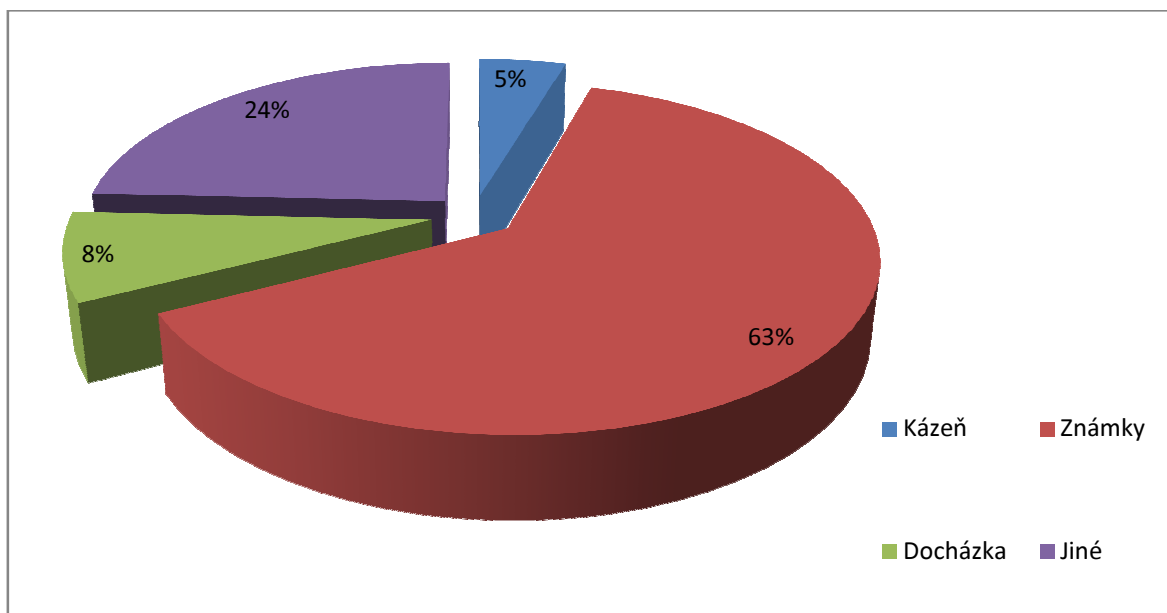
	Pravidelně	Na třídních schůzkách	Výjimečně	Nikdy
Počet odpovědí	4	66	50	10

Ze zjištěných údajů vyplývá, že rodiče kontaktují třídního učitele svých dětí převážně na třídních schůzkách nebo v případě, že je nutné něco ohledně dítěte a školy řešit. Pravidelně jsou v kontaktu s třídním učitelem nebo učitelkou pouze 3% odpovídajících rodičů. 46,15% rodičů kontaktuje učitele výjimečně nebo nikdy.

Velká část učitelů – 80% odpovědělo, že s rodiči žáků se vidají především na třídních schůzkách. 3 učitelé, tj. 20% z nich, uvedlo, že s rodiči studentů jsou v kontaktu výjimečně, především když je nutné něco řešit.

Je tedy zřejmé, že jak rodiče, tak učitelé jsou ve vzájemném kontaktu nejčastěji při třídních schůzkách nebo v případě, že je nutné něco řešit.

Zajímalo nás, co nejčastěji musí rodiče spolu s učiteli řešit v souvislosti se studiem žáků.

Obr. 3. Problémy, které řeší rodiče s učiteli

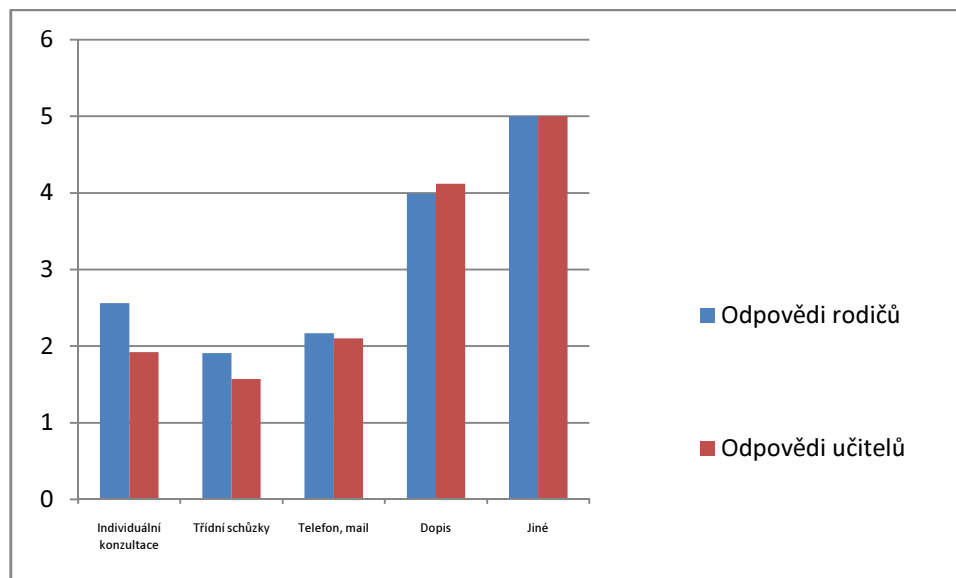
Nejčastější věc, kterou rodiče s učiteli řeší, jsou podle vyjádření rodičů známky – 63%. Pouze 5% rodičů musí řešit kázeň svých dětí a 8% rodičů pak řeší docházku do vyučování. 24% respondentů řeší jiné problémy spojené se studiem.

Učitelé k této otázce uvedli, že nejčastěji spolu s rodiči musí řešit známky – 54,55%, docházku řeší v 22,73%, kázeň řeší v 18,18% a 4,55% učitelů řeší s rodiči jiné problémy než výše uvedené.

Rodičů i učitelů jsme se zeptali, jaké formě komunikace dávají přednost. Respondenti měli očíslovat možnosti obdobně jako ve škole 1 – nejraději využívám až 5 – využívám minimálně, nevyžívám. Respondenti „oznámkovali“ jednotlivé možnosti stupnicí 1-5. Následně jsme vypočítali ze získaných dat průměrnou „známku“.

Tab. 5. Oblíbenost forem komunikace

	Individuální konzultace	Třídní schůzky	Telefon, mail	Dopis	Jiné
Odpovědi rodičů	2,56	1,91	2,17	3,99	5
Odpovědi učitelů	1,92	1,57	2,1	4,12	5

Obr. 4. Oblíbenost forem komunikace

V grafu je znázorněn poměr oblíbenosti jednotlivých forem komunikace u rodičů a u učitelů. Nejlépe hodnocená forma komunikace je osobní účast na třídních schůzkách. Této formě komunikace dávají přednost jak rodiče, tak i učitelé. Druhou nejoblíbenější formou komunikace u rodičů je komunikace přes telefon nebo mail. Učitelé naopak na druhém místě preferují individuální konzultace. Na třetím místě v oblíbenosti u rodičů je komunikovat s učiteli při individuálních konzultacích, naopak u učitelů je na třetím místě telefonická nebo emailová komunikace. Dopis či jiná forma komunikace (např. formou poznámek) není oblíbená ani u jedné z dotázaných stran.

Otázka číslo 10 v dotazníku pro rodiče zněla: „Škola poskytuje možnost účastnit se výuky. Využili jste někdy tuto možnost?“ Na tuto otázku odpovědělo 100 rodičů (tj. 76,92%), že se nikdy výuky svých dětí ve škole neúčastnili a ani nemají o účast ve vyučování zájem. 2 rodiče (tj. 1,54%) odpověděli, že se výuky svého dítěte již dříve zúčastnili. 28 rodičů (tj. 21,54%) uvedlo, že se výuky dítěte sice ještě nikdy nezúčastnili, ale účast ve výuce vítají a v případě potřeby by této možností využili. V našem šetření se ukázalo, že polovina z respondentů, kteří odpověděli, že se sice ještě nikdy vyučování svého dítěte neúčastnili, ale účast ve výuce vítají a v případě potřeby by této možností využili, jsou rodiče žáků, kteří navštěvují první ročník. Vzhledem k počtu odevzdaných dotazníků z prvních ročníků je to 43,75% rodičů z prvních ročníků. Naopak ve čtvrtých ročnících tuto možnost volilo pouze 6 rodičů, což je vzhledem k počtu odevzdaných dotazníků ze čtvrtých ročníků (46) pouze 13,04%.

Pro učitele zněla otázka takto: „Byl přítomen některý z rodičů ve Vaší vyučovací hodině?“ Všichni učitelé odpověděli, že za celou jejich pedagogickou praxi se žádný z rodičů výuky nikdy neúčastnil.

Škola pořádá minimálně 4x do roka třídní schůzky, na kterých jsou rodiče informováni o chodu školy, o chystaných akcích, jsou zde diskutovány důležité události ze života třídy či školy. Samozřejmě zde rodiče dostanou i informace o prospěchu a chování svých dětí. Zeptali jsme se tedy rodičů, zda se účastní třídních schůzek. 44,61% rodičů odpovědělo, že na třídní schůzky přijde vždy, 40,77% z odpovídajících rodičů na třídní schůzky chodí, ale ne vždy. 14,62% rodičů třídní schůzky nenavštěvuje.

Pedagogických pracovníků jsme se v souvislosti s třídními schůzkami zeptali, jaká je podle nich účast na třídních schůzkách. Jeden z učitelů odpověděl, že třídních schůzek se účastní 75-100% rodičů, 9 učitelů odpovědělo, že účast je přibližně 50-74% a 5 učitelů si myslí, že třídních schůzek se účastní méně jak 50% rodičů.

Pravidelně na třídní schůzky chodí přibližně 45% rodičů, asi 41% rodičů chodí sice nepravidelně, ale třídní schůzky navštěvuje. Pravidelná návštěvnost třídních schůzek sice není vysoká, ale celková návštěvnost přesto vypovídá o kladném zájmu rodičů.

Škola každoročně pořádá den otevřených dveří. Nejen zájemci o budoucí studium na škole, ale také rodiče již studujících dětí, se mohou seznámit s životem školy, nabídkou studijních oborů, získají informace o studovaných předmětech, mohou si prohlédnout učebny, setkat se se zaměstnanci školy. Zeptali jsme se rodičů, zda se této akce účastní nebo se již dříve zúčastnili. 26,92% rodičů odpovědělo, že se dne otevřených dveří již zúčastnilo, 21,54% odpovědělo, že na dni otevřených dveří nebyli, ale zájem o návštěvu mají. 51,54% odpovídajících rodičů se této akce nemá zájem účastnit.

4 učitelé na otázku týkající se návštěvnosti dne otevřených dveří odpověděli, že se rodiče účastní této akce, 3 učitelé odpověděli, že účast je malá, 8 z odpovídajících učitelů si myslí, že se rodiče studujících žáků dne otevřených dveří neúčastní.

Přestože je primárně den otevřených dveří na školách chápán jako příležitost poznat blíže školu spíše pro zájemce o studium, určitě není na škodu, aby i rodiče již studujících žáků den otevřených dveří navštívili.

Škola pořádá nebo se účastní celé řady společenských akcí, projektů, soutěží, olympiád. O těchto akcích samozřejmě informuje i rodiče studentů. V aule školy je umístěna nástěnka,

kde je zveřejněna velká část připravovaných nebo právě probíhajících akcí. Škola má také své www stránky, kde umísťuje informace nejen o budoucích či právě aktuálních akcích, ale jsou zde také záznamy o již uskutečněných akcích, na kterých se škola účastnila. O důležitých nebo významných akcích jsou rodiče informováni také ještě emailem. Zeptali jsme se rodičů, jakým způsobem jsou informováni o událostech a akcích, které škola připravuje.

Tab. 6. Informovanost o událostech a akcích školy

	Nástěnka	Mail	www stránky	Jinak
Počet odpovědí	2	15	94	21

Nejvíce rodiče uváděli, že informace o událostech a akcích školy dostávají prostřednictvím www stránek školy – 71,21%. Druhá nejčastěji volená varianta byla „Jinak. Uved'te jak...“ - celkem 15,91% . Rodiče uvedli, že zdrojem informací o připravovaných akcích školy je jejich dítě. Mailem je informováno celkem 11,36% rodičů a prostřednictvím nástěnky je to pouze 1,52%.

Učitelé uvedli jako nejčastější zdroj informací o akcích školy www stránky školy, dále pak mail a na třetím místě nástěnku a jiné.

Jak jsme již výše uvedli, škola pořádá nebo se účastní celé řady akcí. Tyto akce jsou určeny nejen pro studenty, v mnoha případech je možná i účast rodičů. Jedná se například o různá divadelní představení, které si studenti sami připraví. V předvánočním čase škola pořádá vánoční koncert, školní akademii nebo vánoční turnaj ve volejbale. Dále škola organizuje vodácké výlety nebo výlety na kolech. Každoročně je taktéž uspořádán školní ples a den otevřených dveří.

Prostřednictvím otázky číslo 15 jsme zjišťovali, jakých akcí školy se rodiče účastní.

Tab. 7. Účast rodičů na akcích školy

	Vystoupení	Ples	Den otevřených dveří	Společné výlety	Jiné	Neúčastníme se
Počet odpovědí	9	61	14	1	2	56

Nejvíce rodičů – 42,66% uvedlo, že se účastní školního plesu. Velká část – 90,16% z nich jsou však rodiče studentů, kteří navštěvují 3. nebo 4. ročník školy. Rodiče studentů

z prvního a druhého ročníku se školního plesu účastní pouze minimálně. 39,16% z odpovídajících rodičů uvedlo, že se žádné z akcí školy neúčastní.

Učitelé uváděli jako nejčastěji navštěvovanou akci školy školní ples, druhá nejvíce navštěvovaná akce je dle učitelů den otevřených dveří.

Otázka číslo 16 zjišťovala důvody, proč se rodiče akcí školy účastní. Vzhledem k tomu, že nejvíce rodičů uvedlo, že se z akcí školy účastní převážně pouze školního plesu, nepřekvapilo nás, že nejčastějším důvodem, proč se rodiče akcí školy účastní, je zábava – 80,64% z odpovědí. Dalším nejčastějším důvodem bylo to, že se rodiče rádi setkávají s ostatními rodiči – 12,90%. 4 rodiče odpověděli, že se rádi setkají s učitelským sborem. 68,75% učitelů si taktéž myslí, že hlavním důvodem, proč rodiče navštěvují akce školy, je zábava.

Naopak otázka číslo 17 zjišťovala, jaké jsou důvody toho, proč se rodiče neúčastní akcí školy. 70,53% z odpovědí bylo, že důvodem, proč se akcí školy neúčastní, je časová zaneprázdněnost. 24,11% rodičů uvedlo, že se nemá zájem účastnit akcí školy, což si myslíme, že je poměrně vysoké procento. 5,36% rodičů uvedlo, že důvod, proč se akcí školy neúčastní je jiný než výše jmenované. 76,47% učitelů uvedlo, že si myslí, že hlavním důvodem neúčasti rodičů je časová zaneprázdněnost, dalším důvodem je jejich nezájem.

Časová zaneprázdněnost rodičů je v dnešní době velmi významným faktorem, proč se rodiče méně zajímají o své děti, neznají jejich aktivity, zájmy. Mnoho rodičů by se jistě rádo více podílelo na školním životě jejich dětí. Bohužel časová zaneprázdněnost způsobená zejména pracovními nároky jim neumožňuje věnovat se svým dětem a jejich školnímu životu tak, jak by si to sami představovali.

18. otázka pro rodiče zněla: „Jste zapojeni do funkcí či činnosti školy?“ 5 z rodičů, kteří na tuto otázku odpověděli, jsou členy sdružení rodičů. 7 z rodičů odpovědělo, že přibližně 1x za pololetí vypomáhá při organizaci některé z akcí pořádané školou. 90,77% rodičů není nijak zapojeno do funkcí či činnosti školy. Zajímal nás také důvod, proč se do aktivit školy nezapojují. 27,97% nezapojených rodičů uvedlo, že nemají zájem se nějak angažovat do funkcí či činnosti školy. Zbývající rodiče uvedli jako hlavní důvod nedostatek času.

5.2 Informovanost učitelů o rodinném zázemí žáků

Znalost rodinného prostředí a poměrů, ve kterých student vyrůstá, napomáhá pedagogovi k lepšímu chápání chování a prospěchu žáka. Otázkou číslo 3 jsme se zeptali učitelů a učitelek, jaké mají informace o rodinách svých studentů.

Dva respondenti z řad učitelů uvedli, že detailní informace o rodinách svých studentů mají u 5% svých žáků. Dva učitelé uvedli, že o finanční a sociální situaci v rodině a jiných detailních informacích ví u 10% svých žáků. Ostatní učitelé neznají detailní situaci v rodinách studentů.

Standardní přehled o rodinných poměrech studentů mají učitelé průměrně u 54,67% svých žáků.

Pouze minimální informace o rodinách studentů mají učitelé u 44% z celkového počtu studentů.

Myslíme si, že by bylo dobré, aby se učitelé snažili získat více informací o zázemí svých studentů, protože v mnoha případech by učitel mohl lépe pochopit to, jak se student chová, jak se zajímá o studium, jak vychází se svými kamarády, jak vystupuje ve vztahu ke svým učitelům.

5.3 Názor rodičů na úroveň komunikace a spolupráce

Názor rodičů na úroveň komunikace a spolupráce jsme zjišťovali otázkami č. 9, 13, 19, 20.

Na otázku číslo 9 rodiče odpovídali, zda jsou učitelé ochotni s rodiči aktivně řešit problémy dítěte.

Tab. 8. Ochota učitelů řešit problémy dítěte

	Ano, jsou ochotni	Spíše ano	Spíše ne	Ne, nejsou ochotni	Nemám zkušenost
Počet odpovědí	56	36	10	2	26

Z tabulky je zřejmé, že učitelé vybrané školy jsou ochotni s rodiči řešit problémy žáků. 26 rodičů nemohlo situaci zhodnotit, protože zatím žádné problémy svých dětí neřešili.

Otázkou číslo 13 jsme zjišťovali, zda jsou rodiče informováni o akcích školy.

Tab. 9. Informovanost o událostech a akcích školy

	Ano, pravidelně	Ano, občas	Výjimečně	Ne, nikdy
Počet odpovědí	25	54	46	5

Většina rodičů si myslí, že jsou dostatečně informováni o akcích a událostech, které na škole probíhají. Poměrně hodně – 39,23% rodičů však má pocit, že nejsou dostatečně in-

formování. Myslíme si, že by škola měla mít zájem o to, aby se informace i z této oblasti života školy k rodičům dostávaly.

Na otázku číslo 19 - „Jste spokojeni s komunikací se školou?“, odpovědělo 53 rodičů, že jim komunikace se školou naprosto vyhovuje, 52 rodičů si myslí, že by mohla být lepší, přesto jim vyhovuje a 8 rodičů odpovědělo, že jim úroveň komunikace nevyhovuje. 19 rodičů neví. Celkem tedy je 80,77% rodičů s komunikací se školou spokojeno.

Otázka číslo 20 – „Myslíte si, že spolupráce s rodiči na škole funguje?“. Na tuto otázku odpovědělo 52 rodičů, že spolupráce funguje, 39 rodičů si myslí, že by spolupráce rodičů se školou mohla být lepší, ale funguje, 11 rodičů odpovědělo, že spolupráce nefunguje a 28 rodičů odpovědělo, že neví. Celkem si tedy 70% rodičů myslí, že spolupráce funguje.

Z výše uvedených údajů získaných od rodičů žáků usuzujeme, že komunikace i spolupráce mezi školou a rodiči funguje, že je na dobré úrovni.

5.4 Názor učitelů na úroveň komunikace a spolupráce

Otázkou číslo 9 jsme se ptali učitelů a učitelek, zda jsou rodiče ochotni s učiteli řešit problémy studentů. 5 učitelů odpovědělo, že jsou rodiče ochotni řešit problémy svých dětí. 9 učitelů odpovědělo, že spíše ano. Jeden učitel zatím nemá zkušenost s řešením problémů svých studentů s jejich rodiči. Jedná se o pedagogického pracovníka, který ve školství pracuje méně jak 5 let. Z výše uvedeného můžeme soudit, že spolupráce s rodiči při řešení problémů se studenty je na dobré úrovni.

Třináctá otázka se týkala informovanosti rodičů o událostech a akcích školy. Všichni pedagogové odpověděli, že jsou rodiče informováni pravidelně. V porovnání s odpověďmi od rodičů se výsledky liší. Myslíme si ale, že škola může včas a dostatečně podávat informace, pokud ale rodiče nebudou vstřícní a ochotní tyto informace přijímat, pak mohou mít rodiče pocit, že je škola nedostatečně informuje, přestože to nemusí ve skutečnosti takto být.

Otázka číslo 19 se týkala spokojenosti učitelů s komunikací s rodiči. 5 učitelů odpovědělo, že jsou s komunikací spokojeni, že jim naprosto vyhovuje. 10 učitelů má pocit, že komunikace funguje, přesto si ale myslí, že by mohla být na lepší úrovni. Stejně jako u respondentů z řad rodičů můžeme tedy konstatovat, že komunikace mezi rodiči a školou je na dobré úrovni.

Otázka číslo 20 se týkala fungování spolupráce mezi školou a rodiči. 7 učitelů odpovědělo, že spolupráce s rodiči studentů na škole funguje, 7 učitelů je stejného názoru, tedy že spolupráce funguje, přesto však mají pocit, že by mohla být lepší. Jeden učitel na otázku nevěděl odpovědět. Jedná se o pedagogického pracovníka, který je ve věku do 30 let a jeho praxe na škole není delší jak pět let. Můžeme se tedy domnívat, že jeho působení na škole je velmi krátké a tudíž zkušenosti se spoluprací mezi školou a rodiči ještě nejsou na takové úrovni, aby byl přesvědčen o funkčnosti či nefunkčnosti spolupráce mezi rodiči studentů a školou.

5.5 Možnosti zlepšování komunikace a spolupráce

Závěrečná otázka v dotazníku jak pro rodiče žáků, tak i pro učitele zněla: „Co byste rád(a) zlepšil(a) v komunikaci a spolupráci mezi rodiči a školou?“

K této otázce se vyjádřilo celkem 44 respondentů z řad rodičů a pouze 2 učitelé. Někteří rodiče uvedli více oblastí, kde by rádi viděli zlepšení.

Celkem 29 rodičů uvedlo, že nechtějí zlepšit nic. 3 respondenti nevěděli, co by zlepšili, 1 respondent uvedl, že nemá potřebu komunikovat se školou, protože jeho dítě je bezproblémové.

Návrhy rodičů na oblasti, kde by mohlo dojít ke zlepšení:

- Trošku omezit písemné práce – 1 respondent
- Možnost zatelefonovat učiteli – 1 respondent
- Chování některých rodičů vůči učitelům – 1 respondent
- Zlepšení informovanosti rodičů – 2 respondenti
- Komunikace – řešit co je nutné, ne maličkosti – 1 respondent
- Individuální přístup učitelů k žákům i rodičům – 1 respondent
- Zlepšení přístupu učitelů a vedení školy – 4 respondenti
- Snížení finanční náročnosti – 2 respondenti

Návrhy učitelů na oblasti, kde by mohlo dojít ke zlepšení:

- Výchova učitel x rodič ve vztahu k žákům – 1 respondent
- Víc času pro komunikaci s rodiči – 1 respondent.

K závěrečné otázce se mnoho respondentů nevyjádřilo. Některé jejich návrhy se komunikace a spolupráce přímo netýkaly, ostatní byly pro naše šetření přínosné.

Na www stránkách školy jsou uvedeny emailové kontakty na zaměstnance školy. Telefonický kontakt je uveden pouze na sekretariát paní ředitelky. Bylo by vhodné, aby kromě emailových kontaktů byly zveřejněny i telefonní čísla na jednotlivé učitele. Došlo by tak k operativnějšímu kontaktu mezi učitelem a rodičem.

Individuální přístup učitelů k žákům i rodičům – i z našeho průzkumu vyplynulo, že učitelé nemají moc bližších informací o žácích a jejich rodinném zázemí. Zároveň jsou učitelé časově omezeni, tudíž může docházet k situacím, kdy se nelze žákovi či jeho rodiči věnovat tak, jak by si i sám učitel představoval. To částečně dokládá i připomínka jednoho učitele, že by si přál mít více času pro komunikaci s rodiči.

4 respondenti uvedli, že by chtěli zlepšit přístup učitelů a vedení školy. Konkrétnější však ve své připomínce nebyli, proto bychom se mohli pouze domnívat, co především rodiče v přístupu učitelů a vedení školy trápí.

6 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Pokud bychom měli školu, na které jsme prováděli průzkum, přiřadit k jednomu z typů školního klimatu, jak je definuje Helena Grecmanová, pak bychom ji podle výsledků dotazníkového šetření přiřadili do školního klimatického typu 4 – škola vedená demokraticky životu blízkým způsobem. Domníváme se, že vzájemná komunikace a spolupráce školy a rodičů funguje na dobré úrovni. Z výsledků našeho průzkumu jsme však došli k názoru, že existují i oblasti, kde by mohlo dojít ke zlepšení.

Ve škole je zaveden elektronický systém „Bakaláři“. Program je využíván pro informování zaměstnanců školy, studentů a jejich rodičů. Systém je zabezpečen tak, aby do něj měli přístup pouze oprávnění uživatelé. Ti si zde mohou najít celou řadu informací. Například změny v rozvrhu hodin, informace o docházce studentů a samozřejmě i o jejich prospěchu a mnoho dalších. Součástí systému je tzv. elektronická třídní kniha, do které se zapisují témata hodin, absence žáků, jejich prospěch atd.. Škola by měla více apelovat na rodiče svých studentů, aby se systémem „Bakaláři“ pravidelně pracovali a získávali tak důležité informace o svých dětech. V mnoha případech se dá dobrou informovaností všech stran vzdělávacího procesu předejít nepříjemným situacím jako je například zhoršení prospěchu, záškoláctví a jiné.

Rodiče by se měli více zajímat o školní život svých dětí. Více jak 20% rodičů vybrané školy se svými dětmi události ze školy téměř neprobírá. Na téma školy komunikují spíše tehdy, když má rodič pocit, že se děje něco nestandardního. Stejně tak by se měli rodiče více zajímat o prospěch svých dětí.

Aby mohl učitel ke každému žákovi přistupovat individuálně podle jeho schopností, zájmů a vlastností, je třeba, aby znal kromě žáka samotného i situaci v rodině, ve které žák vyrůstá. U více jak 40% žáků tuto situaci učitelé neznají, mají pouze minimální informace. Myslíme si, že i přes obtíže s tím spojené, učitelé by se měli více zajímat o zázemí svých žáků.

Škola by měla zveřejnit telefonní kontakty přímo na jednotlivé pracovníky školy. Rodiče by tak mohli snáze komunikovat s učiteli svého dítěte.

Z provedeného průzkumu dále vyplývá, že velmi důležitým a bohužel i omezujícím činitelem ve vzájemné komunikaci a spolupráci je čas. Zejména rodiče by si měli sami zvážit, co je pro jejich děti důležité a snažit se jim věnovat maximum času.

ZÁVĚR

Komunikace a spolupráce mezi rodinou a školou může mít různé podoby. Rodiče se do života školy mohou zapojit jako účastníci prezentačních a společenských akcí, a to buď jako přihlížející nebo jako přímí účastníci, kdy aktivně vypomáhají při organizaci dané akce. Škola také nabízí možnost účasti rodičů při vyučování, kdy se mohou blíže seznámit s průběhem edukace přímo v reálné vyučovací hodině.

Škola je po rodině nejdůležitějším aktérem, který se spolupodílí na utváření osobnosti dítěte. Je proto velice důležité, aby tyto dva tak důležité články v životě dítěte spolu kvalitně komunikovali a vzájemně si vycházeli vstříc.

Podoby partnerství mezi rodinou a školou mohou být rozmanité. Z našeho průzkumu však vyplynulo, že zapojování rodičů do života školy představuje zejména účast na třídních schůzkách a účast na školním plese. Třídní schůzky hrají jak pro rodiče, tak i pro učitele vybrané školy velmi významnou roli. Je to pro ně nejčastější a zároveň nejoblíbenější forma pro vzájemný kontakt obou stran.

Konkrétnější účast na chodu školy či vyučování není ze strany rodičů vyhledávaná. Škola samotná nabízí mnoho příležitostí pro rodiče, jak se do školního života zapojit – den otevřených dveří, účast rodičů na vyučování, různé společenské akce a výlety. Zejména časová zaneprázdněnost dnešních rodičů zapříčiňuje jejich malou účast na jmenovaných akcích. Nedostatek času se zřejmě projevuje i v zájmu rodičů o studentský život jejich dětí.

Zjišťovali jsme také spokojenost se vzájemnou komunikací a spoluprací na vybrané škole. Výsledky jsou pozitivní, velká většina odpovídajících respondentů je s úrovní komunikace spokojena a myslí si, že spolupráce funguje.

Od rodičů i učitelů jsme zjišťovali jejich návrhy na zlepšení komunikace a spolupráce. Konkrétnější ve svých návrzích však bylo pouze 15 respondentů.

Je třeba, aby učitelé i rodiče byli přesvědčeni o prospěchu dobrých vzájemných vztahů mezi školou a rodinami žáků. Dobrá komunikace a spolupráce vede ke kvalitnějšímu vzdělávání našich dětí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. Sociální komunikace. Olomouc : Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1357-4.
- [2] ČAPEK, Robert. *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4640-1.
- [3] GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.
- [4] GILLERNOVÁ, Ilona a Lenka KREJČOVÁ. *Sociální dovednosti ve škole*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3472-9.
- [5] GRECMANOVÁ, Helena. *Obecná pedagogika II*. Olomouc: Hanex, 2002. ISBN 808578324x.
- [6] HLADÍLEK, Miroslav. *Úvod do sociální a pedagogické komunikace*. Praha: Vysoká škola J.A. Komenského, 2006. ISBN 80-86723-16-x.
- [7] KOLÁŘ, Zdeněk. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2.
- [8] NELEŠOVSKÁ, Alena. *Pedagogická komunikace v teorii a praxi*. Praha: Grada, 2005. ISBN 8024707381.
- [9] PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. 5., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0456-5.
- [10] RABUŠICOVÁ, Milada. *Škola a (versus) rodina*. V Brně: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3598-6.
- [11] RAVN, B. Cultural and Political Divergencies in Approaches to Cooperation between Home, School and Local Society in Europe. In: CASTELLI, Stefano et al.. *School, Family, and Community Partnerships in a World of Differences and Changes*. Gdaňsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2003. ISBN 83-7326-167-2.
- [12] VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3357-9.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1] Beránková, Lenka, 2009. Spolupráce s rodiči. Metodický portál RVP.cz [online]. [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/s/P/3193/SPOLUPRACE-S-RODICI.html/>
- [2] Hoštička, Jan, 2006. Komunikace mezi školou a rodiči žáků. Metodický portál RVP.cz [online]. [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/620/KOMUNIKACE-MEZI-SKOLOU-A-RODICI-ZAKU.html/>
- [3] Lauermann, Marek, 2011. Vytváření úspěšného partnerství mezi školou a rodiči. Rodicevitani.cz [online]. [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.rodicevitani.cz/pro-rodice/vytvareni-uspesneho-partnerstvi-mezi-skolou-a-rodici/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Vzdělání respondentů – rodičů žáků	28
Obr. 2. Délka praxe pedagogů	29
Obr. 3. Problémy, které řeší rodiče s učiteli	32
Obr. 4. Oblíbenost forem komunikace.....	33

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Počet rozdaných a vrácených dotazníků od rodičů studentů.....	27
Tab. 2. Zájem rodičů o události ve škole.....	30
Tab. 3. Informovanost rodičů o prospěchu.....	30
Tab. 4. Frekvence kontaktů s třídním učitelem.....	31
Tab. 5. Oblíbenost forem komunikace.....	32
Tab. 6. Informovanost o událostech a akcích školy.....	35
Tab. 7. Účast rodičů na akcích školy.....	35
Tab. 8. Ochota učitelů řešit problémy dítěte.....	37
Tab. 9. Informovanost o událostech a akcích školy.....	37

SEZNAM PŘÍLOH

PI Dotazník pro rodiče

PII Dotazník pro učitele

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO RODIČE

Vážení rodiče,

jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, obor „Učitelství odborných předmětů pro střední školy“. V rámci zpracování méjí bakalářské práce si Vás dovoluji požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je anonymní a získané informace budou použity pouze pro účely méjí bakalářské práce a nebudou nikterak zneužity.

Zvolenou variantu nebo varianty odpovědí prosím označte kroužkem, případně dopište odpověď.

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) základní
 - b) vyučen
 - c) střední
 - d) vysokoškolské

2. Naše dítě studuje ročník SŠ

3. Se svým dítětem probíráme to, co se během dne ve škole událo
 - a) Ano, každý den.
 - b) Občas – podle potřeby 1x či vícekrát týdně.
 - c) Výjimečně, když mám pocit, že se děje něco nestandardního.
 - d) Nikdy.

4. Jste informováni o prospěchu Vašeho dítěte?
 - a) Ano, pravidelně.
 - b) Ano, občas.
 - c) Výjimečně, spíše náhodou.
 - d) Ne.

5. Jakou formou jste informováni o prospěchu Vašeho dítěte?
 - a) Prostřednictvím známek.
 - b) Písemné slovní hodnocení.
 - c) Jinak. Uveďte jak.....

6. Jste v kontaktu s třídním učitelem (učitelkou) Vašeho dítěte?
- Ano, pravidelně.
 - Ano, občas, spíše pouze na třídních schůzkách.
 - Výjimečně, když je nutné něco řešit.
 - Ne, nikdy.
7. Co nejčastěji s třídním učitelem (učitelkou) řešíte?
- Kázeň dítěte.
 - Hodnocení (známky) dítěte.
 - Docházku dítěte.
 - Jiné.
8. Jaké formě komunikace dáváte při styku se školou přednost? (očísľujte 1-5 jako ve škole podle oblíbenosti 1 – nejraději, 5 využívám minimálně, nevyžívám)
- Osobní kontakt – individuální konzultace s učitelem.
 - Osobní kontakt – účast na třídních schůzkách.
 - Telefon, mail.
 - Písemně – např. formou dopisu.
 - Jinak. Uveďte jak
9. V případě, že má Vaše dítě problémy, jsou učitelé ochotni je s Vámi aktivně řešit?
- Ano, jsou ochotni.
 - Spíše ano.
 - Spíše ne.
 - Ne, nejsou ochotni.
 - Nemohu posoudit, tuto zkušenost nemám.
10. Škola poskytuje možnost účastnit se výuky. Využili jste někdy tuto možnost?
- Ano, výuky jsem se již zúčastnil(a).
 - Ne, ale účast ve výuce vítám, v případě potřeby bych této možnosti využil(a).
 - Ne. O účast ve vyučování nemám zájem.
11. Účastníte se třídních schůzek?
- Ano, vždy.
 - Ano, ale nepravidelně.
 - Ne.
12. Škola nabízí dny otevřených dveří pro veřejnost. Zúčastnili byste se této akce školy?
- Ano, už jsme tuto možnost využili.
 - Ano, měli bychom zájem.
 - Ne, zájem nemáme.

13. Jste informováni o událostech a akcích, které škola připravuje?
- a) Ano, pravidelně.
 - b) Ano, občas.
 - c) Výjimečně, spíše náhodou.
 - d) Ne, nikdy.
14. Jak jste informováni o událostech a akcích, které škola připravuje?
- a) Prostřednictvím nástěnky.
 - b) Emailem.
 - c) Prostřednictvím www. stránek školy.
 - d) Jinak. Uveďte jak.....
15. Jakých akcí školy se jako rodiče účastníte?
- a) Veřejné vystoupení studentů (např. divadelní představení, vánoční koncert aj....)
 - b) Školní ples.
 - c) Den otevřených dveří.
 - d) Společné výlety rodičů, studentů a učitelů.
 - e) Jiné. Uveďte jaké
 - f) Neúčastníme se.
16. Proč se akcí školy účastníte?
- a) Rádi se setkáme s ostatními rodiči.
 - b) Rádi se setkáme s učitelským sborem.
 - c) Zábava.
 - d) Jiné. Uveďte
17. Proč se akcí školy neúčastníte?
- a) Nemám zájem účastnit se akcí školy.
 - b) Časová zaneprázdněnost.
 - c) Jiné. Uveďte
18. Jste zapojeni do funkcí či činnosti školy?
- a) Ano, jsem členem sdružení rodičů.
 - b) Ano, pravidelně se podílím na organizaci akcí školy (např. plesu, exkurzí atd.....)
 - c) Ano, cca 1x za pololetí vypomáhám při organizaci některé z akcí pořádané školou.
 - d) Ne. Uveďte důvod (např. nemám zájem se účastnit, z časových důvodů)

19. Jste spokojeni s komunikací se školou?

- a) Ano, naprosto mi vyhovuje.
- b) Ano, ale mohla by být lepší.
- c) Ne, nevyhovuje mi.
- d) Nevím.

20. Myslíte si, že spolupráce s rodiči na škole funguje?

- a) Ano, funguje.
- b) Ano, ale mohla by být lepší.
- c) Ne, nefunguje.
- d) Nevím.

21. Co byste rád(-a) zlepšil(-a) v komunikaci a spolupráci mezi rodiči a školou?

.....

.....

.....

Děkuji vám za strávený čas nad vyplňováním dotazníku a za Vaše podněty.

Jaroslava Vaňková

studentka

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK PRO UČITELE

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, obor „Učitelství odborných předmětů pro střední školy“. V rámci zpracování méjí bakalářské práce si Vás dovoluji požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je anonymní, získané informace budou použity pouze pro účely méjí bakalářské práce a nebudou nikterak zneužity.

Zvolenou variantu odpovědi prosím označte kroužkem, případně dopište odpověď.

1. Vaše věková kategorie
 - a) Do 30 let
 - b) 31 – 40 let
 - c) 41-50 let
 - d) 51 – 60 let
 - e) 61 a více let

2. Ve školství pracuji
 - a) 0 – 5 let
 - b) 6 - 10 let
 - c) 11 – 20 let
 - d) 21 – 30 let
 - e) 31 a více let

3. Jaké máte informace o rodině studentů (uved'te v % z celkového počtu Vašich studentů)?
 - a) Detailní (např. finanční a sociální situace v rodině, zájmy)%
 - b) Standardní přehled o rodinných poměrech studenta%
 - c) Pouze minimální informace z evidovaných údajů o studentech.%

4. Informujete rodiče o prospěchu studentů?
 - a) Ano, pravidelně.
 - b) Ano, občas.
 - c) Výjimečně, spíše náhodou.
 - d) Ne.

5. Jakou formou informujete rodiče o prospěchu studentů?
 - a) Prostřednictvím známek.
 - b) Slovně elektronicky, mailem.
 - c) Jinak. Uved'te jak.....

6. Jste v kontaktu s rodiči studentů?
- Ano, pravidelně.
 - Ano, občas, spíše pouze na třídních schůzkách.
 - Výjimečně, když je nutné něco řešit.
 - Ne, nikdy.
7. Co nejčastěji s rodiči řešíte?
- Kázeň dítěte.
 - Hodnocení (známky) dítěte.
 - Docházku dítěte.
 - Jiné.
8. Jaké formě komunikace dáváte při styku s rodiči přednost? (očísľujte 1-5 jako ve škole podle oblíbenosti 1 – nejraději, 5 využívám minimálně, nevyžívám)
- Osobní kontakt – individuální konzultace s rodiči.
 - Osobní kontakt – účast na třídních schůzkách.
 - Telefon, mail.
 - Písenně – např. formou vzkazů v deníčku.
 - Jinak. Uveďte jak
9. V případě, že má student problémy, jsou rodiče ochotni je s Vámi aktivně řešit?
- Ano, jsou ochotni.
 - Spíše ano.
 - Spíše ne.
 - Ne, nejsou ochotni.
 - Nemohu posoudit, tuto zkušenost nemám.
10. Byl přítomen některý z rodičů ve Vaší vyučovací hodině?
- Kolikrát v tomto školním roce
 - Kolikrát za celou Vaši praxi na této škole
11. Jaká je účast rodičů na třídních schůzkách?
- 75 - 100 %
 - 50 - 74 %
 - Méně jak 50 %
12. Škola nabízí dny otevřených dveří pro veřejnost. Účastní se této akce školy i rodiče studentů?
- Ano, účastní se.
 - Ano, ale pouze v malé míře.
 - Ne, neúčastní se.

13. Jsou rodiče studentů informováni o událostech a akcích, které škola připravuje?
- Ano, pravidelně.
 - Ano, občas.
 - Výjimečně, spíše náhodou.
 - Ne, nejsou informováni.
14. Jak jsou rodiče informováni o událostech a akcích, které škola připravuje?
- Prostřednictvím nástěnky.
 - Mailem.
 - Prostřednictvím www. stránek školy.
 - Jinak. Uveďte jak
15. Jakých akcí školy se rodiče nejvíce účastní?
- Veřejné vystoupení studentů (např. divadelní představení, vánoční koncert aj....)
 - Školní ples.
 - Den otevřených dveří.
 - Společné výlety rodičů, studentů a učitelů.
 - Jiné. Uveďte jaké
 - Neúčastní se.
16. Proč se rodiče účastní akcí školy?
- Rádi se setkají s ostatními rodiči.
 - Rádi se setkají s učitelským sborem.
 - Zábava.
 - Jiné.
17. Proč se akcí školy rodiče neúčastní?
- Nemají zájem účastnit se akcí školy.
 - Časová zaneprázdněnost.
 - Jiné.
18. Zapojují se rodiče do činnosti školy (organizace plesu, exkurzí, výletů atd.)?
- Ano, podílejí se aktivně.
 - Ano, občas.
 - Ne.
19. Jste spokojeni s komunikací s rodiči?
- Ano, naprosto mi vyhovuje.
 - Ano, ale mohla by být lepší.
 - Ne, nevyhovuje mi.
 - Nevím.

20. Myslíte si, že spolupráce s rodiči na škole funguje?

- a) Ano, funguje.
- b) Ano, ale mohla by být lepší.
- c) Ne, nefunguje.
- d) Nevím.

21. Co byste rád(-a) zlepšil(-a) v komunikaci a spolupráci mezi rodiči a školou?

.....

.....

.....

Děkuji vám za strávený čas nad vyplňováním dotazníku a za Vaše podněty.

Jaroslava Vaňková

studentka